

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 66 Ekim 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 66 October 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3680>

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK ÖZYETERLİK VE SOSYAL DESTEK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ANALYSIS OF THE LEVEL OF ACADEMIC SELF-EFFICACY AND SOCIAL SUPPORT OF THE SPORTS SCIENCES FACULTY STUDENTS

Gamze DERYAHANOĞLU*

Çisem DEMİRDÖKEN**

Aynur CANAYDIN***

Faruk YAMANER****

Öz

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik ve algıladıkları çok amaçlı sosyal destek düzeylerinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Hitit üniversitesi spor bilimleri fakültesinde eğitim alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi formu, Akademik Özyeterlik Ölçeği (Ekici ve ark., 2007), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (Eker ve ark., 2001) kullanılmıştır.

Elde edilen veriler analiz edildiğinde; cinsiyet değişkenine göre katılımcıların akademik öz yeterlik ve sosyal destek puanları arasında anlamlı fark tespit edilememiştir ($p>0.05$). Takım ve bireysel spor yaptığını belirten katılımcıların akademik öz yeterlik puanlarında anlamlı fark tespit edilirken ($p<0.05$), sosyal destek puanlarında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Katılımcıların millilik durumuna göre akademik öz yeterlik puanlarında anlamlı fark yokken, aile ve arkadaş sosyal destek alt boyutunda anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

Sonuç olarak; spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerin akademik özyeterlik düzeyleri ve algıladıkları sosyal destek düzeyleri bazı değişkenlere göre farklılık yaratmıştır. Sporcuların sporla beraber psikolojik iyi olma durumları akademik özyeterliklerini, sosyal çevrelerini dolayısıyla sosyal çevrelerden algıladıkları destek düzeylerini etkileyebilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Özyeterlik, Sosyal Destek, Spor.

Abstract

This study was conducted to investigate the levels of academic self-efficacy and perceived multi-purpose social support of university students. The population of the study consists of students studying in the faculty of sports sciences at Hittite University, and the sample consists of 486 volunteer students. Personal Information Form, Academic Self-Efficacy Scale (Ekici et al., 2007) and Multidimensional Perceived Social Support Scale (Eker et al., 2001) were used as data collection instruments.

When the obtained data were analyzed; no significant difference was found between the participants' academic self-efficacy and social support scores according to gender ($p>0.05$). While there was a significant difference in academic self-efficacy scores ($p<0.05$) of the participants who stated that they were doing team and individual sports ($p<0.05$), there was no significant difference in social support scores ($p>0.05$). While there was no significant difference in academic self-efficacy scores according to nationality status of the participants, there was a significant difference in social support sub-dimension of family and friends ($p<0.05$).

As a result; academic self-efficacy and perceived social support levels of the students in the faculty of sports sciences created differences according to some variables. The psychological well-being of athletes with sport may affect their academic self-efficacy, their social environment and their perceived support from social environments.

Keywords: Academic self-efficacy, Social support, Sports.

* Dr., Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gamze_dryhngl@hotmail.com

** Dr., Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, cisemunlu@hotmail.com

*** Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, aynurcanaydin@hotmail.com

**** Prof. Dr., Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, yamanerf@hotmail.com

1.Giriş

Üniversite eğitimini tamamlamak isteyen bireylerin yaşamları boyunca yerine getirmek zorunda oldukları pek çok görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumlulukların en önemlilerinin başında akademik görevlerini yerine getirmeleri, kendilerinden beklenmekte olan başarıyı sağlamalarıdır. Üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları en önemli problemlerinden birisi akademik çalışmalarına karşı olan erteleme davranışlarıdır (Özer, 2005).

Özyeterlik Bandura'ya göre; bir bireyin belirli bir performansı ortaya koymak amacıyla gerekli olan etkinlikleri organize edip, uygulama kapasitesine olan inancıdır (Bandura, 1995, 2). Özyeterlik, bireyin bir problemi çözebilmek veya bir görevi başarıyla tamamlamak için bilgi ve becerilerini organize etme ve uygulamaya dökme kabiliyetine olan güvenidir (Eccles ve Wigfield, 2002). Bandura'nın çalışmaları sonucunda, bireyin yetenekleri konusundaki inançlarının bireyin davranışlarının yanında, başarısını ve konsantrasyonunu da etkilediğini ortaya koymuştur (Henson, 2001).

Carroll ve Neill'in (2005) yapmış oldukları araştırmalarında akademik özyeterliğin üniversite öğrencilerinin dürüst olmayan akademik davranışlarını yordayan değişkenlerden birisi olduğu

belirtmektedirler (Oğuz, 2012). Sharp (2002) ise özyeterlik inancının, bireyin güdülenme düzeyi ve kişisel başarılarının temelini oluşturduğunu vurgulamaktadır. Akademik özyeterlik ise, öğrencinin bireysel olarak akademik bir işi başarıyla tamamlayabileceğine yönelik varolan inancı olarak tanımlanmaktadır (Solberg ve ark. (1993) ; Chun ve Choi, 2005). Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını çevrelerinden algıladıkları sosyal desteklerin de etkisi olduğu düşünülebilir.

Sosyal destek, bireyin içinde bulunduğu sosyal çevresinden gördüğü ilgi, alaka, sevgi, saygı, takdir edilmek ve güvenin yanı sıra, bilgi alış verişi yapabilmek ve maddi yardım gibi sosyal, psikolojik ve ekonomik nitelikli destek olarak tanımlanabilir (Traş ve Arslan, 2013). Aile ve yakın çevrenin sağlayacağına inanılan destek özellikle hayatın güç ve krizli dönemlerinde büyük önem taşımaktadır (Lambert, 1989 Akt. Saygın 2008). Bireylerin işlevlerini artıran veya beklenmeyen sonuçlardan koruyan, sosyal çevrelerindeki insanlardan elde ettikleri genel destek ya da özel destekleyici davranışlar hakkındaki algıları olarak tanımlanmıştır (Malecki ve Demaray, 2002). Algılanan sosyal destek ile ilgili; neden sonuca ile ilgili farklı araştırma sonuçları literatürde rastlanmaktadır. Bireyin sorunlarının çözülebilmesinde, önceden önlenilmesinde veya tedavi edilebilmesinde dolayısıyla psikolojik iyi olma halini koruyabilmesinde sosyal destek sosyal destek güçlü bir kaynaktır (Oktan, 2015).

Günümüzde, üniversite öğrencilerinin akademik görev ve sorumlulukları çeşitlenerek artmakta ve buna bağlı olarak öğrencilerin zamanlarını etkin bir şekilde kullanma gerekliliği doğmaktadır (Akbay, 2010). Spor bilimlerinde eğitim alan öğrencilerin aynı zamanda sporcu kimliklerinin olmaları akademik öz yeterliklerini, sporun psikolojik ve sosyolojik yararı göz önünde bulundurarak algıladıkları sosyal destek düzeylerinin farklılık göstermesi muhtemeldir.

Yapmış olduğumuz araştırmanın amacını spor bilimlerinde eğitim alan üniversite öğrencilerinin akademik özyeterlik ve algıladıkları çok amaçlı sosyal destek düzeylerinin araştırılmasıdır. Araştırmanın ve elde edilen sonuçların sonraki çalışmalara yardımcı olacağı beklenmektedir.

2.Yöntem

2.1 Araştırma Grubu

Katılımcıların akademik özyeterlik ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin incelendiği bu çalışmada, nicel araştırma desenlerinden betimsel nitelikte tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim alan gönüllü katılım sağlayan 486 öğrenci oluşturmaktadır.

2.2 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak 3 bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. İlk bölümde katılımcıların cinsiyet, yaş, bölüm, yapmış olduğu spor branşının özelliklerini öğrenmeye yönelik kişisel bilgi formu tarafımızdan hazırlanmıştır. İkinci bölümde Ekici ve arkadaşları (2007) tarafından geçerlik güvenilirlik çalışması yapılmış 7 soru ve tek boyuttan oluşan 'Akademik Özyeterlik Ölçeği', üçüncü bölümde ise Eker ve arkadaşları tarafından (2001) geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış 12 soru ve 3 alt boyuttan oluşan bireylerin algıladıkları sosyal desteklerini ölçmeye yönelik hazırlanmış 'Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği' kullanılmıştır.

2.3.Verilerin İstatistiksel Analizi

Elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS 22.0 paket programı ile yapılmış olup verilerin normalliği Kolmogorow-Smirnov ile yapılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiş ve Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis Testi yapılmıştır.

3.Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın amacına yönelik, araştırmaya katılan katılımcıların ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonuçları yer almaktadır

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgileri

Cinsiyet	f	%
Kadın	150	30,9
Erkek	336	69,1
Yaş	f	%
17-19	114	23,5
20-22	278	57,2
23-25	80	16,5
+25	14	2,9
Bölüm	f	%
Beden Eğitimi Öğretmenliği	111	22,8
Spor Yöneticiliği	196	40,3
Antrenörlük	179	36,8
Sınıf	f	%
1	127	26,1
2	131	27,0
3	112	23,0
4	116	23,9
Millilik Durumu	f	%
Evet	40	8,2
Hayır	446	91,8
Spor Türü	f	%
Bireysel	223	45,9
Takım	263	54,1
Gelir Durumu	f	%
0-500 TL	128	26,3
1501-3000 TL	212	43,6
3001-4500 TL	97	20,0
4500 TL üzeri	49	10,1
Kardeş Sayısı	f	%
1 ve daha az	117	24,1
2-3	199	40,9
4-5	103	21,2
6 ve üstü	67	13,8

Tablo 2: Katılımcıların Akademik Özyeterlik ve Algılanan Sosyal Desteklerinin Cinsiyete, Spor Türüne, Millilik Durumuna Göre Farklılaşma Durumuna Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Mean Ranks	U	p
Akademik Özyeterlik	Kadın	150	234,89	23908,0	,364
	Erkek	336	247,35		
Algılanan Sosyal Destek	Kadın	150	251,16	24050,5	,421
	Erkek	336	240,08		
Spor Türü					
Akademik Özyeterlik	Bireysel	223	261,84	25234,0	,008*
	Takım	263	227,95		
Algılanan Sosyal Destek	Bireysel	223	244,07	29196,5	,934
	Takım	263	243,01		
Millilik Durumu					
Akademik Özyeterlik	Evet	40	276,30	7608,0	,121
	Hayır	446	240,56		
Algılanan Sosyal Destek	Evet	40	294,73	6871,0	,016*
	Hayır	446	238,91		

*p<0,05

Katılımcıların akademik özyeterlik ve algıladıkları sosyal desteklerine ait cinsiyete, spor türüne, millilik durumuna göre farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre, katılımcıların cinsiyete göre farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir (p>0,05). Spor türüne göre akademik özyeterlik (U=25234,0, p= ,008, p< 0.05) ve millilik durumlarına göre algılanan sosyal destek düzeyleri (U=6871,0, p= ,016, p< 0.05) istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların Yaş, Bölümü ve Sınıf Düzeyine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Yaş	n	Mean Rank	χ ²	sd	P	U-Test
Akademik Özyeterlik	17-19	114	207,38	11,424	3	,010*	1-2
	20-22	278	249,70				1-3
	23-25	80	266,65				
	+25	14	282,25				
Algılanan Sosyal Destek	17-19	114	218,52	4,804	3	,187	
	20-22	278	251,31				
	23-25	80	252,38				
	+25	14	240,96				
Bölüm							
Akademik Özyeterlik	Beden Eğitimi Öğretmenliği	111	202,59	15,499	2	,000*	1-2
	Spor Yöneticiliği	196	267,92				1-3
	Antrenörlük Eğitimi	179	242,14				
Algılanan Sosyal Destek	Beden Eğitimi Öğretmenliği	111	252,10	,644	2	,725	
	Spor Yöneticiliği	196	243,18				
	Antrenörlük Eğitimi	179	238,52				
Sınıf Düzeyi							
Akademik Özyeterlik	1	127	223,92	10,591	3	0,14*	1-4
	2	131	228,53				
	3	112	249,15				
	4	116	276,38				
Algılanan Sosyal Destek	1	127	217,29	13,202	3	,004*	2-4
	2	131	228,60				
	3	112	256,87				
	4	116	276,11				

*p<0,05

Katılımcıların yaş, bölüm ve sınıf düzeyleri değişkenine göre farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan Kruskal-Wallis testi sonucuna göre, katılımcıların akademik

öz yeterlik ve yaş değişkenine göre ($X^2=11,424$, $sd=3$, $p=,010$), bölüm değişkenine göre ($X^2=15,499$, $sd=3$, $p=,000$), sınıf düzeyine göre ($X^2=10,591$, $sd=3$, $p=,014$) farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir. Yaş değişkenine göre farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış, farklılığın 1. grup ile 2. ve 3. grup arasında olduğu, bölüm değişkenine göre 1 ile 2. ve 3. grup, sınıf düzeyine göre ise 1. ve 4. gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların Kardeş Sayısı, Gelir Durumuna Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Kardeş Sayısı	n	Mean Rank	X^2	sd	P	U-Test
Akademik Özyeterlik	1 ve daha az	117	252,53	2,614	3	,455	
	2-3	199	239,03				
	4-5	103	254,48				
	6 ve üstü	67	224,12				
Algılanan Sosyal Destek	1 ve daha az	117	246,94	12,620	3	,006*	2-3
	2-3	199	266,16				2-4
	4-5	103	217,90				
	6 ve üstü	67	209,55				
	Gelir Durumu	n	Mean Rank	X^2	sd	P	U-Test
Akademik Özyeterlik	0-500 TL	128	228,81	3,143	3	,370	
	1501-3000 TL	212	254,60				
	3001-4500 TL	97	244,89				
	4500 TL üzeri	49	231,10				
Algılanan Sosyal Destek	0-500 TL	128	222,18	4,111	3	,250	
	1501-3000 TL	212	252,55				
	3001-4500 TL	97	247,36				
	4500 TL üzeri	49	252,42				

* $p<0,05$

Katılımcıların kardeş sayılarına ve gelir durumlarına göre farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan Kruskal-Wallis testi sonucuna göre, katılımcıların algılanan sosyal desteklerinde kardeş sayılarına göre ($X^2=12,620$, $sd=3$, $p=,006$), farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış, farklılığın 2. grup ile 3. ve 4. grup arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların akademik özyeterlik ve algılanan sosyal destekleri ile gelir durumları arasında anlamlı farklılığın olmadığı bulgulanmıştır.

5. Tartışma

Akbaş ve Çelikkaleli (2006) Sınıf öğretmeni adayları ile yaptıkları araştırmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediğini tespit etmişlerdir. Britner ve Pajares (2006) ortaokul öğrencileri ile yaptığı çalışmada Özdemir (2008) sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği çalışmada, özyeterlik inancının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığı belirlenirken, Alemdağ ve ark. (2014) beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik özyeterlik düzeyleriyle ilgili yaptığı çalışmalarında çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlarla paralel olarak cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Yapılan çalışmalarda erkeklerin bu tip ölçme araçlarına kendi özyeterliklerini daha yüksekte algılayarak yaklaştıkları, kızların ise daha orta düzeyde bir yaklaşım sergiledikleri ifade edilmektedir (Schunk ve Pajares, 2002:22).

Çuhadar ve ark. (2013) bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümündekilerinin evrenini oluşturduğu araştırmalarında, sınıf düzeyine göre katılımcıların akademik özyeterlik düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığını bulgulamışlardır. Çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlara benzer sonuçların da elde edildiği literatürde tespit edilmiştir. Çalışkan, Selçuk ve Özcan, 2010; Can ve ark. 2005 ve Tunca ve Alkın-Şahin (2014) özyeterlik ve sınıf düzeyi arasında anlamlı fark olduğunu tespit eden çalışmalardan bazılarıdır. Öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe akademik olarak kenilerini geliştirmek istemeleri, başarılı olmak

istemeleri, sahip oldukları bilgi seviyelerinin artması akademik özyeterlik ile sınıf düzeyi arasında anlamlı fark çıkmasına sebep olabilir. Yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen farkın akademik özyeterlikte 1. ve 4. sınıf arasında olduğu, algılanan sosyal destek puanlarında elde edilen farkın ise 2. ve 4. sınıf öğrencilerinin puanlarından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Saygın (2010) yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin farklı sınıflarda olmalarına bağlı olarak aileden alınan sosyal destek düzeylerinde anlamlı fark bulunmadığını belirtmiştir. Oktan (2015) ise yapmış olduğu çalışmada problemlerle internet kullanımı ve algılanan sosyal destek negatif yönlü bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Terzi'nin (2008) üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada, sosyal destek düzeyi yüksek olan öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının da yüksek olduğu görülmüştür (Terzi, 2008). Konuyla ilgili yapılan çalışmaların sonuçları benzerlik göstererek, öğrencilerin en önemli destek kaynaklarının aileleri olduğunu ve üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin iyi olduğunu vurgulamaktadır (Taysi, 2000; Yılmaz, 2008).

Takım ve bireysel spor yaptığını belirten katılımcıların akademik öz yeterlik puanlarında anlamlı fark tespit edilirken ($p < 0.05$), sosyal destek puanlarında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p > 0.05$). Katılımcıların millilik durumuna göre akademik öz yeterlik puanlarında anlamlı fark yokken, aile ve arkadaş sosyal destek alt boyutunda anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Milli sporcuların algıladıkları sosyal destek düzeylerinde fark tespit edilmesinin sebebi, spor yaptığı arkadaşlarıyla ve aileleriyle daha fazla zaman geçirmiş olması, sorumluluk ve görev duygusunun normal katılımcılara göre daha gelişmiş olması olabilir.

Kozaklı (2006) yüksek lisans tezinde yapmış olduğu analizler sonucunda kardeş sayısının sosyal destek düzeyinde anlamlı fark yaratmadığını tespit etmiştir. Aydın ve ark. (2017) hemşirelik öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmalarında katılımcıların sosyal destek düzeyleri ile kardeş sayıları arasında anlamlı fark tespit edilmediğini belirtmişlerdir. Demirtaş (2007) ilköğretim öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmada algılanan sosyal destek düzeyi ile kardeş sayısının anlamlı farklılık yaratmadığını tespit etmiştir. Dülger (2009) ise çalışmamızla benzerlik gösteren sonuçlar elde etmiş ve sosyal destek ile kardeş sayısı arasında anlamlı farklılık tespit ettiğini araştırmasında belirtmiştir. Yapmış olduğumuz çalışmada katılımcıların algıladıkları sosyal destek düzeyleri ve kardeş sayıları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiş ($p < 0.05$) ve tespit edilen farkın kardeş sayısının fazla olduğunu belirten gruptan kaynaklandığı bulgulanmıştır. Şencan (2009) da çalışmada kardeş sayısı az olan katılımcıların algıladıkları sosyal destek düzeylerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmamızda katılımcıların gelir düzeyi ile akademik özyeterlik ve algıladıkları sosyal destek arasında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Altun ve Yazıcı (2012) sosyo-ekonomik gelir düzeyine göre üstün yetenekli öğrencilerin akademik özyeterlik inançlarında farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Yağcı ve Aksoy (2015) müzik öğretmeni adaylarının akademik özyeterlik ve öğretmenlik özyeterlikleri arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarında gelir düzeyi ve öğretmen adaylarının akademik özyeterlik düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığını tespit etmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin üniversite eğitimleri için ailelerinden uzaklaşmaları, farklı sosyal çevreye dahil olmaları dolayısıyla aile gelir seviyesinden haberdar olmamaları elde ettiğimiz sonucu destekliyor olabilir.

6.Sonuç

Sonuç olarak; spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerin akademik özyeterlik düzeyleri ve algıladıkları sosyal destek düzeyleri farklı değişkenlere göre araştırılması araştırmamızın amacını oluşturmuştur. Yapılan araştırmalar ve analizler sonucunda spor bilimi öğrencilerinin takım ya da bireysel spor yapmaları akademik özyeterlik puanları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Sporcuların akademik olarak kendilerini yeterli hissetmelerini takım arkadaşlarıyla ilişkilerinin etkilediği düşünülebilir. Sporcuların milli olma durumları çevreleri tarafından desteklendikleri dolayısıyla millilik durumları ile algılanan sosyal destek puanları arasındaki anlamlı farklılığı açıklayabilir. Milli olma duygusu sosyal çevre tarafından önemsenen dolayısıyla sporcunun destek duygusunun gelişmesine milli olmayan bir sporcuya göre daha fazla geliştirdiği düşünülebilir. Katılımcıları akademik özyeterlik puanları ile yaş, sınıf düzeyi değişkenleri arasındaki fark incelendiğinde 1. grup olan en küçük yaş ve 1. sınıf öğrencilerinin bulunduğu grubun fark yarattığı tespit edilmiştir. Üniversite hayatına yeni başlayan sporcuların akademik olarak özyeterlik düzeylerinde farklılık olması üst sınıflara göre akademik gelişmelerinin az olmasında kaynaklanabilir. Sonuç olarak; sporcuların sporla beraber psikolojik iyi olma durumları akademik özyeterliklerini, sosyal çevrelerini dolayısıyla sosyal çevrelerden algıladıkları destek düzeylerini etkileyebilir. Diğer bölümlerle yapılacak araştırmalara çalışmamız yardımcı tutabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaý, S. E., & Gizir, C. A. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yüklemle stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 60-78.
- Akbaş, A., & Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi özyeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim türü ve üniversitelerine göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Alemdağ, C., Öncü, E., Yılmaz, A. (2014). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Motivasyon ve Akademik Öz-Yeterlikleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25 (1), 23-35. Retrieved From [Http://Dergipark.Org.Tr/Sbd/Issue/16369/171304](http://Dergipark.Org.Tr/Sbd/Issue/16369/171304)
- Altun, F., Yazıcı, H. (2012). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Benlik Kavramları ve Akademik Öz-Yeterlik İnançları: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (23), 319-33. <http://dergipark.org.tr/maeuefd/issue/19396/206053>
- Aydın, A., Kahraman, N., & Hiçdurmaz, D. (2017). Hemsirelik öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi olma düzeylerinin belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 8(1), 40-47.
- Bandura A.(1995). *Self-Efficacy In Changing Societies*. New York: Cambridge University Press.
- Britner, S. L., & Pajares, F. (2006). Sources of science self-efficacy beliefs of middle school students. *Journal of Research in Science Teaching: The Official Journal of the National Association for Research in Science Teaching*, 43(5), 485-499.
- Chun, A. H. C., ve Choi, J. N. (2005). Rethinking procrastination: Positive effects of "active" procrastination behavior on attitudes and performance. *The Journal of Social Psychology*, 145, 245-264.
- Çuhadar, C., Gündüz, Ş., Tanyeri, T. (2013). Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımlarının ve Akademik Öz-yeterlik Algılarının İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1), 251-259. Retrieved from <http://dergipark.org.tr/mersinefd/issue/17382/181580>
- Demirtaş, A.S. (2007). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeyleri İle Stresle Başa Çıkma Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dülger, Ö. (2009). *Ergenlerde Algılanan Sosyal Destek İle Karar Verme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eccles, J., & Wigfield, A. (2002). Motivational Beliefs, Values and Goals. *Annual Review of Psychology*, 53, 109-132.
- Henson, R. K. (2001). *Teacher self-efficacy: Substantive Implications And Measurement Dilemmas*. Annual Meeting of the Educational Research Exchange.
- Kozaklı, H. (2006). *Üniversite öğrencilerinde yalnızlık ve sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkilerin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Malecki, C. K., & Demaray, M. K. (2002). Measuring Perceived Social Support: Development of the Child and Adolescent Social Support Scale (casss). *Psychology in the Schools*, 39(1), 1 - 18.
- Oğuz, A. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik İnançları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2).
- Oktan, V. (2015). Üniversite öğrencilerinde problemler internet kullanımı, yalnızlık ve algılanan sosyal destek. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 281-292.
- Özer, B. U. (2005). *Academic procrastination: Prevalance, self-reported reasons, gender difference and it's relation with academic achievement*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Saygın, Y. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek, Benlik Saygısı Ve Öznel İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Schunk, Dale, H. Ve Pajares, Frenk. (2002). *The Development Of Academic Self-Efficacy*. (Ed.), Wigfield Alan, Jacquelyne S. Eccles, Development Of Achievement Motivation, Usa: Academic Press, P. 16-29.
- Sharp, C. (2002). Study support and the development of self-regulated learner. *Educational Research*, 44, 29-42.
- Solberg, V.S., O'Brien, K., Villareal, P., Kennel, R., & Davis, B. (1993). Self-efficacy and hispanic college students: Validation of the college self-efficacy instrument. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 15(1), 80-95.
- Şencan, B. (2009). *Lise Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyi İle Sosyal Yetkinlik Beklentisi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taysi, E. (2000). *Benlik saygısı, arkadaşlardan ve aileden algılanan sosyal destek: üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışma*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi] Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Terzi Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3, 1-11.
- Traş, Z. ve Arslan E. (2013). Ergenlerde Sosyal Yetkinliğin, Algılanan Sosyal Destek Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 12 (4).
- Tunca, N., & Alkın-Şahin, S. (2014). Öğretmen adaylarının bilişötesi (üst biliş) öğrenme stratejileri ile akademik öz yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 4(1), 47-56.
- Yağcı, U., & Aksoy, V. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlikleriyle öğretmenlik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(33), 84-104.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., Karaca, F. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek Ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18, 71-9.